

POL-30 Stähle Anni(UM)

21.06.2022

PYYDETÄÄN VAITELIAISUUTTA
Vaitelaisuuspyyntö, kunnes asiasta
neuvoston päätös. Neuvoston päätös
asiasta tehty 26.7.2022.,
vaitelaisuuspyyntö päättynyt 29.7.2022.

Asia

**EU/YUTP/EDUSKUNNALLE TIEDOTTAMINEN/Ukrainan tilannetta epävakauttavien
Venäjän toimien johdosta asetettujen rajoittavien toimenpiteiden voimassaolon jatkaminen**

Kokous

U/E/UTP-tunnus

UTP 5/2014 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan unionin neuvosto päätti 31.7.2014 (2014/512/YUTP) asettaa rajoittavia toimenpiteitä Ukrainan tilannetta epävakauttavien Venäjän toimien johdosta (nk. sektorikohtaiset talouspakotteet). Eurooppa-neuvosto päätti 19.3.2015, että näiden toimenpiteiden voimassaolon kesto riippuu Minskin sopimusten täydestä täytäntöönpanosta. Pakoteregiimiä on laajennettu merkittävästi useilla neuvoston päätöksillä Venäjän aloitettua hyökkäyksen Ukrainaa vastaan 24.2.2022 ja tunnustettua Itä-Ukrainan Donetskin ja Luhanskin separatistialueiden itsenäisyyden 21.2.2022 (asiasta UTP 5/2014 on annettu eduskunnalle selvitykset UTPJ 5/2022 vp, UTPJ 6/2022 vp, UTPJ 7/2022 vp, UTPJ 8/2022 vp, UTPJ 9/2022 vp, UTPJ 11/2022 vp, UTPJ 13/2022 vp, UTPJ 17/2022 vp, UTPJ 21/2022 vp, UTPJ 25/2022 vp).

Nyt käsittelyssä on pakoteregiimin voimassaolon jatkaminen, ei uusien pakotteiden asettaminen. Rajoittavien toimenpiteiden voimassaoloa on tarkasteltu puolen vuoden välein. Viimeksi voimassaoloa jatkettiin 13.1.2022 tehdyllä neuvoston päätöksellä 31.7.2022 asti. Voimassaolon jatkoa on määrä käsitellä 23.–24.6.2022 järjestettävässä Eurooppa-neuvoston kokouksessa. Tämän jälkeen rajoittavien toimenpiteiden uusimista aletaan käsitellä neuvoston työryhmässä.

Suomen kanta

Suomi pitää perusteltuna jatkaa Ukrainan tilannetta epävakauttavien Venäjän toimien johdosta asetettuja rajoittavia toimenpiteitä.

Suomi tukee vankasti Ukrainan itsenäisyyttä, suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta.

Suomi tuomitsee jyrkästi Venäjän hyökkäyksen Ukrainaan. Venäjän hyökkäys kohdistuu Ukrainaan, mutta myös koko Euroopan turvallisuusjärjestystä vastaan. Venäjän hyökkäys on räikeä kansainvälisen oikeuden loukkaus. Venäjän tulee välittömästi pysäyttää sotatoimet.

Suomi pitää tärkeänä, että EU toimii pakotteissa yhtenäisesti.

Pääasiallinen sisältö

Eurooppa-neuvosto kytki 19.3.2015 Venäjää kohtaan asetetut sektorikohtaiset talouspakotteet Minskin sopimusten täyteen toimeenpanoon, joka ei ole toteutunut.

Venäjä ilmoitti 24.2.2022 sotilasoperaation käynnistämisestä Ukrainassa ja aloitti hyökkäyksen Ukrainaa vastaan. Venäjän hyökkäys on johtanut Ukrainassa laajamittaiseen humanitaariseen hätätilaan ja pakolaisuuteen. Kolme päivää ennen hyökkäystä, 21.2.2022 Venäjä ilmoitti tunnustavansa itsenäisiksi Itä-Ukrainan Donetskin ja Luhanskin separatistialueet. Venäjän presidentti Putin allekirjoitti 21.2.2022 asiaa koskevat ukaasit ja parlamentti ratifioi sopimukset erillisistunnossa 22.2.2022. Samalla viikolla Venäjän presidentti Putin totesi, ettei Minskin sopimuksia käytännössä enää ole ja syytti asiantilasta Ukrainaa.

Venäjän toiminta rikkoo YK:n peruskirjaa, kansainvälistä oikeutta sekä Ukrainan alueellista koskemattomuutta ja suvereniteettia.

Venäjän aloitettua hyökkäyksen Ukrainaa vastaan 24.2.2022 ja tunnustettua Itä-Ukrainan Donetskin ja Luhanskin separatistialueiden itsenäisyyden 21.2.2022, sektorikohtaisia talouspakotteita on laajennettu useilla neuvoston päätöksillä.

Rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevan alat (sektorikohtaiset pakotteet)

Ennen Venäjän 24.2.2022 Ukrainaa vastaan käynnistämää hyökkäystä ja Venäjän ilmoitusta 21.2.2022 Itä-Ukrainan Donetskin ja Luhanskin separatistialueiden itsenäisyyden tunnustamisesta pakotteilla oli vuodesta 2014 lähtien rajoitettu tiettyjen Venäjän valtion omistamien rahoituslaitosten sekä puolustus- ja öljyalalla toimivien venäläisyritysten pääsyä EU:n pääomamarkkinoille. Lisäksi oli määrätty aseiden ja muiden puolustustarvikkeiden vienti- ja tuontikielto, sekä kielletty sotilaalliseen loppukäyttöön tai nimetyille puolisotilaallisille loppukäyttäjille tarkoitettujen kaksikäyttötutteen vienti ja tiettyjen arktisissa, syvänmeren- tai liuskeöljyprojekteissa käytettävien loppukäyttötutteen (sensitiivinen teknologia) vienti. Myös näihin liittyvä tekninen apu, välityspalvelut ja rahoitus ovat kiellettyjä.

Helmikuun 2022 lopun jälkeen tehdyillä päätöksillä on muun muassa kielletty tiettyjen pankkien ja valtionyhtiöiden, Venäjän valtion ja keskuspankin varainhankinta EU:n rahoitusmarkkinoilta, sekä suljettu osa venäläisistä pankeista pankkien välisiä maksusanomia välittävän SWIFT-järjestelmän ulkopuolelle. Teknologiavientiä on rajoitettu laajentamalla merkittävästi kaksikäyttötutteen vientikieltoja, asettamalla uusia kieltolistoja sekä uusia erillisiä vientikieltokategorioita. Myös tiettyjen ylellisyystutteen vienti Venäjälle on kielletty. Tuontikieltoja on laajennettu muun muassa raakaöljyyn ja öljyjalosteisiin (putkia pitkin kuljetettavaa raakaöljyä lukuun ottamatta), kivihiileen ja turvepolttoaineisiin sekä tiettyihin rauta- ja terästuotteisiin ja muihin Venäjälle vientituloja tuoviin tuotteisiin. Liikennesektorilla on kielletty Venäjän operoimilta ja Venäjälle rekisteröidyltä ilma-aluksilta laskeutuminen, nousu ja ylilento Euroopan unionin alueella, Venäjän lipun alla purjehtivien alusten pääsy EU-maiden satamiin sekä venäläisten kuljetusyritysten tavaraliikenteen maantiekuljetukset EU:n alueella. Tiettyjen raaka-aineiden kuljetuksiin voidaan myöntää poikkeuslupia Venäjän lipun alla purjehtiville aluksille ja venäläisille kuljetusyrityksille.

Itä-Ukrainan konfliktiin ja Venäjän Ukrainassa aloittamaan sotaan liittyvät EU:n muut pakotteet

Ukrainan tilannetta epävakauttavien Venäjän toimien johdosta käyttöön otettujen rajoittavien toimenpiteiden lisäksi EU on kohdistanut Venäjän federaatioon kolme muuta pakotejärjestelmää.

- 1) Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentäviin tai uhkaaviin toimiin liittyvät rajoittavat toimenpiteet [neuvoston päätös 2014/145/YUTP ja asetus (EU) N:o 269/2014, niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen]. Tätä henkilöpakotejärjestelmää on helmikuun 2022 jälkeen laajennettu useilla neuvoston päätöksillä ja kohdennettu myös Valko-Venäjään.
- 2) Krimin ja Sevastopolin laittoman liittämisen johdosta käyttöön otetut rajoittavat toimenpiteet [neuvoston päätös 2014/386/YUTP ja asetus (EU) N:o 692/2014 niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen].
- 3) Rajoittavat toimenpiteet vastauksena Ukrainan Donetskin ja Luhanskin alueiden, jotka eivät ole hallituksen valvomia, itsenäisyyden tunnustamiseen ja määräykseen Venäjän asevoimien lähettämisestä kyseisille alueille [neuvoston päätös 2022/628/YUTP ja asetus (EU) N:o 2022/626, niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen].

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

UM/ITÄ-10, Saara Nikkinen, 0295350747
UM/ITÄ-20, Joonas Heiskanen, 0295350535
UM/KPO-20, Jukka Nikulainen, 0295350485
UM/OIK-10, Henrietta Hindström, 0295350225

EUTORI-tunnus

EU/2020/0240

Liitteet**Viite**

Asiasanat
Hoitaa

Tiedoksi
